Forløbet omkring efterlønnen bekræftede, at det er vigtigere end nogensinde at fremme den politiske debat i partiorganisationen. Mange bestræbelser er også i gang for informere, involvere og give medlemmerne endnu større indflydelse på partiets politik.

Socialdemokratiet har været ude i et politisk stormvejr af en meget mærkbar styrke i det forløbne år. Den nye finanslov og ikke mindst de nye efterlønsregler mødte megen kritik, også fra partiets medlemmer og vælgere. Inden da var det Pinsepakken, der bragte sindene i kog hos mange.

Det er klart, at disse reaktioner har afspejlet sig i partiorganisationens daglige arbejde. Mange kræfter er blevet brugt - og mange initiativer er taget - for at forklare de nye lovgivninger og tydeliggøre sammenhængen i partiets og regeringens politik.

De politiske meningsmålinger i sommeren 1999 tydede på, at indsatsen har båret frugt. Efter et absolut lavpunkt i årets første måneder er vælgernes tillid til Socialdemokratiet ved at blive genoprettet.

Den lære, vi i partiet har draget af især forløbet omkring efterlønnen er, at reformer og andre større ændringer må ud til en bred debat, før der træffes endelige politiske beslutninger.

Vi skal agere offensivt og ikke bringe os i defensiven over for medlemmer og vælgere.

Det plejer vi også at være gode til. Men med efterlønnen gjorde vi det ikke godt nok. Den forståelse for de nye regler og den erkendelse af, at Socialdemokratiet reelt sikrede efterlønnes overlevelse, som nu er ved at brede sig, kunne være skabt forud for den politiske beslutning.

Vores politiske modstandere var heller ikke sene til at udnytte situationen. Venstre havde som forligspartner et stort medansvar for finansloven, men valgte bevidst at ligge underdrejet og score billige point i meningsmålingerne på det tidspunkt. SF scorede andre point ved at deltage i kritikken af efterlønsreglerne og havde held til at sløre den kendsgerning, at partiet selv har været den varmeste fortaler for modregning af kapitalpension i efterlønnen.

Så let må vi ikke en gang til gøre det for vores politiske modstandere.

Forløbet er ekstra ærgerligt, fordi partiet - med udgangspunkt i målsætningen om "mere politik og mindre organisation" fra kongressen i 1996 - er i fuld gang med at forny og forstærke den politiske dialog og debat i partiorganisationen

Som det fremgår af afsnittet om politiske debatter og høringer, har der på alle niveauer i partiorganisationen været rige muligheder for at debattere og få indflydelse på en række vigtige politiske spørgsmål. Og debatten styrkes i det kommende år, bl.a. som led i forberedelserne til partiets nye arbejdsprogram og senere et nyt principprogram.

Bedre hånd om nye medlemmer

Den politiske turbulens har ikke overraskende haft indflydelse på medlemsudviklingen i partiet i årets løb. I en periode var der en del udmeldelser, nogle af de udmeldte er vendt tilbage, og helt nye medlemmer er kommet til. Nettoresultatet pr. 1. januar 1999 var et medlemstal på 58.200 - eller næsten det samme antal medlemmer som året før. Selv en yderst beskeden tilbagegang er naturligvis ikke tilfredsstillende - partiets klare mål er flere medlemmer i de kommende år - men i lyset af den kraftige politiske turbulens er der opmuntringer at hente i medlemsudviklingen. Blandt opmuntringerne er en lille medlemsfremgang i hovedstaden.

Spørgsmålet om, hvordan partiet bliver bedre til både at hverve nye og fastholde nuværende medlemmer, var temaet for en møderække i amterne, som blev afviklet i efteråret 1998 og foråret 1999. Vicepartisekretærerne Kirsten Bagge Nielsen og Finn Stubtoft mødtes her med formænd og medlemsansvarlige fra alle niveauer i partiorganisationen i amtet. Det blev der nogle meget konstruktive debatter ud af. Og der var enighed om, at hvervning og medlemsfastholdelse skal have høj prioritet i den kommende tids arbejde.

Der er i den forbindelse ingen tvivl om, at en yderligere styrkelse af den politiske dialog og debat skal være et af omdrejningspunkterne. Indflydelse, involvering og information er nogle af forudsætningerne for at kunne tiltrække yngre mennesker. Den aktuelle hvervningsindsats omtales nærmere senere i beretningen.

For andet år i træk blev der afviklet træf for nye medlemmer. 120 nyindmeldte mødtes på SiDs kursusejendom Langsøhus, hvor den politiske debat var i højsædet. Formålet med træffet er at give nye medlemmer et kvalificeret indblik i Socialdemokratiets politik, så de bliver bedre rustede til at deltage i den politiske debat. Initiativet fører forhåbentlig også

til, at mange af deltagerne blive aktive i deres lokale partiforening. De enkelte partiforeninger orienteres, hvis der er deltagere derfra.

Træffet vil blive videreført, og der kan fra centralt hold forventes flere initiativer, som kan være med til at forbedre modtagelsen af nye medlemmer. Det skal ikke tages som udtryk for, at partiet centralt overtager ansvaret for introduktionen af nye medlemmer. Der er tale om et supplement til den store indsats, som mange foreninger i forvejen gør for at tage godt imod nyindmeldte.

Nye elektroniske tilbud

Antallet af medlemmer, der er tilsluttet NET-Dialog, stiger konstant. Det ligger på omkring 4.500 personer.

Det er heller ingen tvivl om, at elektronisk kommunikation bliver et meget vigtigt redskab i fremtidens politiske arbejde.

Partiets hjemmesider på internettet er under konstant udvikling. Stadig flere partiforeninger får deres egen hjemmeside.

Det nyeste elektroniske tiltag er en skoletjeneste, som partiet vil tilbyde uddannelsessteder. Her skal det være muligt at finde alle informationer om Socialdemokratiets historie og politiske indsats. Noget, vi tror kan blive nyttigt i undervisningen. Skoletjenesten præsenteres på temakongressen her i 1999.

Som noget andet nyt vil der i år blive tilbudt direkte videotransmission fra kongressens talerstol, så interesserede kan følge med hjemme ved computeren.

Muligt at få flere udmeldte tilbage

Partiet har forstærket indsatsen for at få nedbragt antallet af udmeldelser. Når et medlem melder sig ud, beder partiet den pågældende om via at spørgeskema at begrunde sin udmeldelse. De første erfaringer med denne metode viser, at langt de fleste udmeldelser er politisk motiverede. Man er uenig med partiet i en given beslutning på Christiansborg.

Der er på den baggrund lavet en fast procedure, hvorefter de enkelte folketingsmedlemmer i muligt omfang kontakter tidligere medlemmer og søger at bibringe dem en forståelse af de politiske holdninger eller aftaler, der har været baggrunden for udmeldelsen.

Dette initiativ har sammen med andre tiltag, der er iværksat på baggrund af spørgeskemaerne, givet gode resultater. Flere "fejludmeldelser" er blevet opfanget, og nogle har benyttet sig af muligheden for at fortryde deres udmeldelse.

Det er hensigten at forstærke indsatsen på dette område.

Nyt medlemssystem senere i år

På partikontoret er der gennem længere tid blevet arbejdet med indførelsen af et nyt medlemssystem. Det nuværende system er ved at være forældet. Der stiles mod, at et nyt og forbedret system er klart ved udgangen af 1999.
I første omgang vil det være medarbejderne på partikontoret, der mærker forbedringen. Men på længere sigt vil systemet kunne forbedre servicen over for medlemmerne. Der vil fx kunne sendes information ud via internettet i stedet for pr. brev. Det bliver også muligt at yde en bedre og hurtigere service over for de medlemsansvarlige i foreningerne.
Partikontoret har indgået et samarbejde, der gør det muligt at tilbyde et medlems- og regnskabssystem til brug lokalt. Tilbuddet skal sammen med de igangværende forsøg med ændret opkrævningsform for kontingent ses som en bistand til at forbedre og forenkle arbejdet for ikke mindst lokale partiforeningskasserere.
Det organisatoriske landkort
Der har i årets løb været enkelte sammenlægninger af lokale partiforeninger. Nye er også kommet til, således at det samlede antal foreninger nu er 571 mod 579 i 1998. Antallet af fællesledelser - 109 - er det samme som i 1998. Et par fællesledelser er nedlagt, og et par nye er etableret som følge af nye partiforeninger.
Det organisatoriske landkort ser herefter således ud:
september 1999
Mere politik og mindre organisation
Når partiet siger "mere politik og mindre organisation", indebærer det, at der skal skabes tid og rum til politiske debatter overalt inden for og på tværs af partiets organisatoriske led samt gerne i samspil med interesserede borgere, foreninger, interesseorganisationer m.fl. uden for partiets rækker.
Dialog og debat er hjørnestene i politikudvikling, og de er også kodeordene for de oplæg, der er blevet drøftet på det seneste. Det er vigtigt hele tiden at udvikle debatformerne, og her er både NET-Dialog og partiets hjemmeside vigtige omdrejningspunkter.
I det seneste år har der været livlig debat om oplæg, udarbejdet af partiets stående udvalg i samarbejde med hovedbestyrelsen.
På dagsordenen har bl.a. været partiets ligestillingspolitik og et oplæg om billedkunstpolitik, som blev afsluttet med en spændende konference i oktober 1998 - begge er omtalt under de respektive udvalg. Oplæggene vandt bred genklang i

partiorganisationen, og den

lokale medlemsdebat dannede grundlag for oplæggenes endelig godkendelse i hovedbestyrelsen.
Frem til november 1999 er oplægget "Gen-vej til fremtiden - træd varsomt" ude til debat i partiorganisationen. Herefter vil hovedbestyrelsen fastlægge partiets holdning til de mange génpolitiske spørgsmål, der presser sig på inden for bl.a. fødevare- og sundhedsområdet. Sigtet er især at få skabt et bedre overblik over den aktuelle situation for génmani- pulation, at følge udviklingen på enkeltområder og på tværs af sektorer, at afstikke retslige og etiske rammer for samt løbende kontrol med udviklingen.
Også et oplæg om en ny og mere målrettet indsats i voksen- og efteruddannelserne står på den aktuelle dagsorden.
Desuden er en arbejdsgruppe i gang med et oplæg om "Social arv". Europaudvalget arbejder med Europapolitikken, og hovedbestyrelsen er i skrivende stund ved at formulere det såkaldte "7+3"-oplæg om de socialdemokratiske svar på 7 indenrigspolitiske og 3 udenrigspolitiske udfordringer.
Temakongresserne i 1998 og 1999 skal ses i en fælles ramme - "Fremtidens velfærd" - og debatterne herom skal spille sammen med formuleringen af det kommende arbejdsprogram på kongressen i 2000. Til temakongressen 1999 har hovedbestyrelsen 6 undertemaer til fremtidens velfærd: kultur, globalisering, nye fællesskaber, sundhed, beskæftigelse og den offentlige sektor.
Til brug for partiorganisationens forberedelse af 1999-temakongressen er der udarbejdet inspirationsoplæg for hvert tema. Selve kongressens behandling af de 6 temaer vil blive forankret i emnekongresser. Desuden vil den generelle politiske udtalelse fra temakongressen indeholde korte holdninger/synspunkter vedrørende temaerne. Hovedbestyrelsens udkast til den generelle politiske udtalelse sendes til partiforeninger, fællesledelser, kredse og amter et par uger inden temakongressen, så der bliver mulighed for lokal debat inden kongressen.
Flere politiske høringer
En anden måde at udbrede den politiske debat på er høringer. Partiet gennemførte i april 1999 to meget velbesøgte regionale høringer om fremtidens forsvar, bl.a. som

optakt til forhandlingerne om et nyt forsvarsforlig. Høringerne var åbne, og deltagerkredsen var partimedlemmer, andre interesserede borgere og repræsentanter fra forsvarets organisationer. Der blev på høringerne fokuseret på Danmarks sikkerhedspolitiske situation som grundlag for det fremtidige forsvar, Danmarks deltagelse i FN, NATO, WEU, OSCE og EU samt på den såkaldte indirekte sikkerhed.

De første forsøg er igangsat

På kongressen i 1996 blev der med de nye love skabt mulighed for at iværksætte forsøg på stort set alle områder i partiorganisationen. Muligheden er ikke blevet brugt i større omfang, men hovedbestyrelsen og enkelte foreninger er i gang med interessante forsøg.

1. januar 1999 blev der igangsat et forsøg, hvorefter partikontoret opkræver kontingent hos medlemmerne i 15 partiforeninger. Det er det første af en række forsøg, der skal afprøve modeller for, hvordan man kan sikre en effektiv opkrævning og samtidig lette det administrative arbejde ikke mindst for de lokale kasserere. Forsøget skal køre over 2 år og være med til at konkretisere de problemer, der kan opstå, når det ikke længere er den lokale partiforening, der foretager kontingentopkrævningen.

De første erfaringer er i hus og har betydet, at der er iværksat endnu et forsøg, som laves i samarbejde med SiH og størstedelen af partiforeningerne i hovedstaden. Resultatet af forsøgene skal drøftes på kongressen i 2000. En vurdering af fordele og ulemper skulle gerne føre til, at foreningerne får lettet deres administrative opgaver, så der bliver flere kræfter til deres politiske arbejde.

I Roskildekredsen har man fået godkendt et forsøg, der giver medlemmer af DSU samme rettigheder som medlemmer af Socialdemokratiet. Det betyder, at medlemmer af DSU bosat i Roskilde har stemmeret på Socialdemokratiets generalforsamlinger og repræsentantskabsmøder.

Forsøget har som målsætning af sikre en bedre integration af DSUerne og på den måde give dem en større interesse for senere at gå mere aktivt ind i partiet. Forsøget følges nøje. En bedre overgang mellem DSU og partiet er et af de problemmer, det organisatoriske kongresudvalg vil inddrage i sit arbejde frem mod kongressen i 2000.

Hjælp til små foreninger

Små partiforeninger med få medlemmer inden for kommunen kan - meget forståeligt -

have svært ved at trænge igennem i det lokale samfund. Partikontoret samarbejder med disse foreninger med henblik på at få udviklet og iværksat aktiviteter, som på kort og lidt længere sigt kan sikre foreningen en større synlighed i kommunen og dermed skabe mulighed for en større opbakning medlems- og vælgermæssigt.

Flere med på bedre centrale kurser

Partiets centrale uddannelsesindsats har også i det forløbne år været koncentreret om udvikling og gennemførelse af en lang række kurser for udvalgte målgrupper ud fra det grundlag, som hovedbestyrelsen vedtog i 1997.

Der er sat ind på 4 hovedområder: organisationsuddannelse, politisk uddannelse, underviser- og uddannelseslinien samt dagsaktuelle uddannelsestilbud.

Interessen for at deltage på kurserne er voksende. Det må tages som udtryk for, at udviklingen af kurserne går i den rigtige retning. Der satses på høj indholdsmæssig kvalitet på det enkelte kursus, dygtige undervisere og engagerede deltagere. Samarbejdet med AOF er her særdeles konstruktivt.

Omkring 700 medlemmer har deltaget på i alt 38 centrale kurser i det forløbne år. Ikke mindst søgningen til de politiske kurser har været voksende. Omkring 100 kommunalbestyrelses- og amtsrådsmedlemmer deltog i de centrale kurser. Langt flere søgte, men kunne af pladsmæssige hensyn ikke optages.

Som led i optakten til valget til Europa-Parlamentet blev der gennemført en række kurser for lokale ressourcepersoner. Der blev sat særligt fokus på kampagnelederne, men det gav ikke den forventede tilslutning. Derfor vil der blive arbejdet på at videreudvikle disse kurser, så de bliver mere attraktive for målgruppen. Kampagner er et vigtigt indsatsområde.

Det første hold regionale politiske undervisere er sendt i marken. De enkelte amter skal - før deltagerne optages - godkende optagelsen. Dette har medvirket til fra starten at forankre underviserne organisatorisk og politisk i amterne.

Kommune/fagbevægelseskurserne (S-10) er under fornyelse. Partikontoret har ønsket en mere målrettet indsats, og fremtidige S-10 kurser vil i deres indhold blive mere fremadrettede. Konflikter i partiorganisationen skal klares via organisationen og ikke forsøges løst på S-10 kurserne. Fornyelsen vil kræve, at uddannelsen af undervisere tilpasses kursustyperne.

Mere målrettet lokal og regional uddannelse

I de seneste 2 år har partifæller i de enkelte amter arbejdet med at få indført

uddannelsesaktivitetsplaner på amts- og kredsplan samt handlingsplaner i de lokale foreninger. Indsatsen har båret frugt, men der er dog fortsat for mange steder, hvor der endnu ikke er sket nok.
Også regionalt og lokalt går tendensen mod færre, mere målrettede kurser. Der arbejdes i de enkelte amter meget systematisk med kurser for nye medlemmer. Kurserne skal ses i sammenhæng med basisuddannelsen af medlemmerne, hvor den enkelte efter eget ønske kan tilmelde sig et varieret udbud af kurser.
I kredsen af uddannelsessekretærer glæder man sig over, at der til stadighed er en stor grundflade at rekruttere "kolleger" fra. At arbejde med uddannelse på regionalt og lokalt plan kræver stor energi og indsigt i såvel medlemmernes ønsker som de mål, den enkelte forening ønsker at arbejde efter. Mange uddannelsessekretærer har i det forløbne år bidraget til uddannelsesaktiviteter, der understøtter den enkelte forenings ønsker, naturligvis i tæt samarbejde med bestyrelsen.
På amts- og kredsplan debatteres STUs rolle i det daglige udviklingsarbejde. I mange kredse har man aftalt arbejdsdelinger, der betyder stor overskuelighed med hensyn til, hvad kredsenes og foreningernes uddannelsesopgaver er. Det er initiativer, partikontoret gerne ser fremmet.
Omkring 2.500 medlemmer har deltaget i de regionale uddannelser. Det er en lille tilbagegang, men det modsvares af, at man i mange amtsuddannelsesudvalg lægger op til mere kvalitet gennem en mere målrettet indsats.
Temakongresserne tager form
Der har nu været holdt 2 temakongresser, og formen er ved at være fundet. De tilknyttede emnekongresser giver langt flere deltagere mulighed for aktivt at tage del i debatten. Modellen vil blive videreført her i 1999.
Temakongresserne skal bruges til at få diskuteret aktuelle emner og til at igangsætte mere langsigtede debatter. I den forbindelse udsendes debatoplæg med emner, der ønskes drøftet på temakongresserne.
Debatten på temakongressen i 1998 udviklede sig ikke helt som forventet. Det skyldtes, at en gruppe partifæller umiddelbart op til kongressen offentliggjorde et debatoplæg om privatisering og udlicitering, som de allerfleste delegerede ikke havde haft mulighed for at drøfte med deres bagland. Oplægget kom til at fylde en alt for stor del af debatten og skubbede dermed andre, vigtige emner i baggrunden. Det er nødvendigt at tage højde for, hvordan en lignende situation skal håndteres i

fremtiden.

Dialog-succes er videreført

Der er igen i det forløbne år gennemført mange dialog-aktiviteter. Succesen med ministeraktiviteter er blevet videreført. Nogle af aktiviteterne var rettet mod uddannelsesinstitutioner, andre havde efterlønnen som emne og foregik i såvel partiorganisationen som i faglige organisationer.

Mange ministre, folketingsmedlemmer og ikke mindst kandidaterne til Europa-Parlamentet deltog som talere på årets 1. maj møder. Igen i år trak den nordjyske familiefestival på Vrå Folkehøjskole og sommerstævnet på Billeshave Efterskole mange deltagere.

Omfanget af aktiviteter i den lokale partiorganisation tydede ikke på, at organisationen slappede af oven på det forudgående års store strabadser med kommunalvalg, folketingsvalg og folkeafstemning. Der blev taget mange initiativer, og partikontoret var udvalgte, mindre partiforeninger behjælpelig med deres organisatoriske tilrettelæggelse.

Mange partiforeninger gennemførte hverveaktiviteter, også af mere utraditionel karakter, og bestilte flittigt hjem af de centrale hvervematerialer.

Op til Europa-parlamentsvalget var der stor efterspørgsel efter talere, og flere ministre og folketingsmedlemmer tog sammen med kandidaterne aktivt del i denne indsats.

Medlemsbladet under forvandling

Medlemsbladet "Socialdemokraten" har været livligt debatteret i årets løb. Det overvejes at skabe et nyt blad med et andet indholdsmæssigt koncept og et nyt grafisk design.

Intentionen er, at bladet på en mere indbydende og indholdsrig måde end hidtil skal informere om politik på Christiansborg og i EU, sætte gang i politiske diskussioner, være brydningsfelt for forskellige socialdemokratiske meninger, beskrive Danmark og danskerne set ud fra partiets politiske indgangsvinkel - og så må bladet også gerne underholde en smule.

I den centrale produktion af agitations- og oplysningsmaterialer har hovedvægten været lagt på information om den nye efterløn og indsatsen op til parlamentsvalget.

Der er desuden blevet udsendt temapolitisk agitationsmateriale og en række debatoplæg, bl.a. om ligestilling, génteknologi samt voksen- og efteruddannelse.
Med omlægningen af produkterne i partibutikken til profil- og gaveartikler er ønsker fra organisationen imødekommet, og trækket på produkterne er meget stort.
Nye ideer i hverveindsatsen
Det er en vital opgave for partiet centralt og lokalt, at vi til stadighed får nye og også gerne yngre medlemmer. I hele partiorganisationen skal vi være opmærksomme på vores ansvar for, at der bliver opstillet kandidater til alle valg, og at der er tilstrækkeligt med kvalificerede medlemmer at vælge mellem, så vi kan få de bedste kandidater.
Når man melder sig ind i partiet, har man som regel gjort sig mange overvejelser om, hvad man forventer sig af sit medlemsskab. Man er motiveret og har selv de argumenter, der skal til for at få andre til at melde sig ind.
Der er derfor indledt en kampagne for at få nye medlemmer til at melde andre ind. I den velkomstmappe, der sendes ud til alle nyindmeldte, ligger der en opfordring til at melde en kollega, nabo eller andre bekendte ind i partiet. Der er en præmie fra partibutikken til dem, der tegner et andet medlem.
Til brug for foreningernes hverveindsats er der fremstillet et "Rosekort", som kan sendes til venner og bekendte. Det er et brevkort, som udstanses, så det kun er selve blomsten, man sender. Det er blevet brugt af mange rundt om i organisationen.
Der findes mange eksempler på, at optimisme og gå-på-mod kan skaffe flere medlemmer.
I Kolding gik man på gaden i partiets mest turbulente tid. Der var masser af mennesker, der gerne ville diskutere den aktuelle politik, og overraskende mange tog positivt imod opfordringen til at melde sig ind og gøre deres indflydelse gældende i partiet.
I Esbjerg satte man sig for at telefonere til en masse mennesker og tilbyde dem at blive medlem af partiet. Ville de ikke være medlemmer med det samme, fik de tilbud om at modtage information om partiets arrangementer og at få tilsendt "Socialdemokraten". Rigtig mange tog imod tilbuddet.
Det er blot to eksempler på, at det nytter noget, når partiet gør sig synligt i lokalsamfundet og får fortalt folk, at man ved at melde sig ind i Socialdemokratiet kan få indflydelse.
Mægling i tide

Mæglingsudvalget har deltaget i løsningen af konflikter i en række kommuner i det seneste år. Stridighederne skyldes sjældent politisk uenighed, men afspejler i højere grad personlige konflikter og manglende accept af andre gruppemedlemmers holdninger. Samarbejdsevne er ikke en given ting. Den kræver gensidig respekt og hårdt arbejde.

Det er i langt de fleste tilfælde lykkedes at få bilagt konflikterne, og især hvis problemerne har kunnet tages i opløbet. Det derfor vigtigt, at der i tilfælde af uenighed skabes en hurtig kontakt til partikontoret, så problemerne ikke når at vokse sig så store, at der fremkommer ønsker om udelukkelse af enkeltmedlemmer.

Den mere fremadrettede uddannelse af kommunalpolitikere, der vil blive gennemført på S-10 kurserne, vil forhåbentlig kunne fremme forståelsen for samarbejde og dermed være med til at forebygge fremtidige konflikter.

Livlig politisk debat i hovedbestyrelsen

Hovedbestyrelsen har mere end nogen anden efterkommet målsætningen fra 1996-kongressen om mere politik og mindre organisation. På dagsordenen står altid den aktuelle indenrigs- og udenrigspolitiske situation, herunder Europa-politikken. Der er ofte tale om temadebatter, fx efter oplæg fra partiets udvalg, ministre eller folketingsmedlemmer. Hovedbestyrelsen igangsætter også politiske debatter i partiorganisationen og godkender på baggrund af debatten de reviderede oplæg.

Hovedbestyrelsen vedtager partiets budget og godkender regnskabet, ligesom den behandler en række organisatoriske spørgsmål. Hovedbestyrelsen nedsætter udvalg eller arbejdsgrupper til at undersøge og/eller komme med forslag til partiets politik på konkrete områder samt udpeger repræsentanter til de fora, hvor partiet er repræsenteret. Endelig er hovedbestyrelsen den centrale tovholder på større kampagner, senest i forbindelse med Europa-parlamentsvalget, samt kongressernes forberedelse og afvikling.

Temadebatterne i årets løb har især berørt arbejdsmarkedet, fødevarer, retspolitik og herunder Politiets Efterretningstjeneste, finansloven, Opgavekommissionens betænkning, det såkaldte "7+3"-oplæg om de socialdemokratiske svar på 7 indenrigs- og 3 udenrigspo- litske udfordringer, forsvaret, voksen- og efteruddannelserne, sundhed og forebyggelse samt EUs, FNs og NATOs fremtidige roller, situationen på Balkan og valget til Europaparlamentet.

Hovedbestyrelsen har vedtaget udtalelser om situationen i Kosovo -"Opbakning til

regeringens Kosovo-politik" (10. april 1999) og "Nu skal fredes vindes" (12. juni 1999) samt om sundhedspolitik "S-nej til privatisering af sygehussektoren" (12. juni 1999). De 3 udtalelser er optrykt bagest i beretningen.

Der arbejdes på en fortsat forbedring af hovedbestyrelsens arbejdsvilkår, herunder tidligere fremsendelse til medlemmerne af indstillinger, oplæg m.m. Mange hovedbestyrelsesmedlemmer er online med opkoblingsmulighed til NET-Dialog, hvilket giver en god kon-

takt og dialog også mellem møderne. Med henblik på bl.a. at skabe mere rum til langsigtede politiske og organisatoriske debatter gennemføres hovedbestyrelsens møder fremover som 2-dages møder. Referater fra hovedbestyrelses- og forretningsudvalgsmøder bringes i "Tillidsposten", der sendes til tillidsrepræsentanter og folkevalgte i partiet.

Hovedbestyrelsen virker under ansvar for kongressen og er ansvarlig for partiets politiske og organisatoriske virksomhed mellem kongresserne. Den mødes sædvanligvis 5 gange om året samt i tilknytning til kongressen. 2 af møderne afvikles som fællesmøder mellem hovedbestyrelsen og folketingsgruppen. Til disse møder inviteres også formændene fra søsterpartierne på Færøerne (Javndarflokkur) og Grønland (Siumut) . Desuden inviteres repræsentanter fra LO ofte til at deltage i hovedbestyrelsens møder.

Forretningsudvalget kan hurtigt indkaldes

Forretningsudvalget virker under ansvar over for hovedbestyrelsen og kongressen og er ansvarlig for partiets politiske og organisatoriske virksomhed mellem møderne i hovedbestyrelsen. Forretningsudvalget udarbejder indstillinger til hovedbestyrelsen og mødes ca. hver tredie uge. Forretningsudvalget er endvidere ansvarlig for tilrettelæggelsen af samarbejdet med LO og andre dele af arbejderbevægelsen. Også forretningsudvalgets møder er præget af debatter om aktuelle og langsigtede spørgsmål. Udvalget indkaldes i forbindelse med større politiske drøftelser og forlig, fx finansloven.

Faste møder med amts- og kredsformænd

Der har været holdt møder med partiets amtsformænd, hvor partiformanden har siddet ved bordenden, og hvor emnerne har været af såvel landspolitisk som lokalpolitisk karakter. Det er aftalt med amtsformændene, at der i fremtiden skal holdes to årlige møder.

I januar 1999 blev der holdt møde med kredsformændene. Her drøftedes bl.a. den nye finanslovsaftale og efterlønnen. Der er aftalt et fast årligt møde - det placeres i begyndelsen af året - hvor kredsformændene og partiets ledelse får mulighed for at drøfte det forløbne år og kommende opgaver.

Spændende debat om ligestilling

En meget stor del af Det centrale Ligestillingsudvalgs aktiviteter har været koncentreret
om oplægget "Ikke lige nu". Oplægget blev vedtaget af hovedbestyrelsen efter en grundig
og spændende debat i partiorganisationen og med bidrag fra andre personer i samfundslivet, der er optaget af ligestillingspolitik.

Oplægget handler om Socialdemokratiets mål for det fortsatte ligestillingsarbejde. Det giver konkrete ideer til at diskutere ligestillingspolitik og kønsperspektiver på politikområder som økonomi, uddannelse, arbejds- og familieliv, sundhed og demokrati. Der er således udvalgt en række emner, som kan give de første ideer og værktøjer til en "mainstreaming", dvs. en integrering af ligestillingsarbejdet i alle relevante dele af partiets politik.

Det er første gang, et politisk parti i Danmark laver et samlet ligestillingspolitisk program.

Debatten om "Ikke lige nu" kulminerede i marts 1999 med en meget velbesøgt og spændende konference. Her var der oplæg af stats- og ligestillingsminister, partiformand Poul Nyrup Rasmussen, som netop havde modtaget betænkningen om statens fremtidige ligestillingsarbejde. Justitsminister Frank Jensen talte om ligestilling og forældremyndighed, og partiets spidskandidat ved valget til Europa-Parlamentet, Torben Lund, talte om ligestilling i EU. Mange hæftede sig på forhånd ved, at alle tre "hovedtalere" var mænd. Men pointen var bl.a. at illustrere, at ligestillingspolitik ikke kun handler om og udføres af kvinder. Debatoplæggets hovedafsnit var endvidere genstand for heftig debat i workshops under konferencen.

Det centrale Ligestillingsudvalg består af repræsentanter for alle amter, og udvalget er således bindeled mellem den regionale/lokale og den centrale ligestillingspolitik i partiet. Med i udvalget er desuden en række ressourcepersoner, udpeget af hovedbestyrelsen, der som enkeltpersoner er engageret i ligestillingen mellem kønnene.

Udvalget er i international sammenhæng repræsenteret i Women Standing Committee i PES (De Europæiske Socialdemokratiers Parti), hvor der bl.a. er vedtaget et ligestillingspolitisk charter i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet.
På nordisk plan er ligestillingsarbejdet forankret i SKN (Socialdemokratiske Kvinder i Norden), som i april mødtes til en konference om handel med og vold mod kvinder.
Desuden deltager partiet i SIW (Socialistisk Internationales Kvindeorganisation).
Folketingsmedlem Helle Degn beklæder her en af vicepræsidentposterne som repræsentant for Norden og de baltiske lande.
På det nationale plan er udvalget repræsenteret i Kvinderådet (som frem til sit 100 års jubilæum i marts 1999 hed Danske Kvinders Nationalråd), Kvindernes U-landsudvalg (KULU) samt Husmoderferie. Inge Skjoldager fra Det centrale Ligestillingsudvalg er formand for Kvinderådet.
Udvalgets nyhedsbrev er ophørt. I stedet lægger der vægt på, at ligestillingsspørgsmål og -politik indgår i partiets andre materialer, herunder medlemsbladet "Socialdemokraten" og "Politiske Breve".
Gang i kulturarbejdet
Partiets kulturudvalg arbejder løbende med de faste emner billedkunst, børnekultur, medier, teater og bibliotekspolitik.
Der er udarbejdet et oplæg om billedkunstpolitik, som også rummer anvisninger på, hvordan de skitserede mål kan realiseres. Der sigtes bl.a. mod oprettelse af billedkunstudvalg i alle kommuner og amter. På det børnekulturelle område planlægges en eller flere konferencer i løbet af efteråret 1999.
Den mediepolitiske indsats har siden 1995 været samlet i en arbejdsgruppe, der har afviklet flere møder/konferencer. Det overvejes at etablere et selvstændigt medieudvalg.
På teatersiden udformes et oplæg til partiets fremtidige teaterpolitk, som i løbet af efteråret 1999 kan forventes sendt ud til debat i partiorganisationen.
Kulturudvalget beskæftiger sig også med bl.a. de regionale kulturforsøg og har gjort en indsats for at fremme udarbejdelsen af kulturhandlingsplaner i kommunerne.
Til udvalget er knyttet et netværk på over 400 personer, som bl.a. inviteres til konferencer, deltager i debatter og mødes med kulturudvalget på årlige regionale møder.
Energireformer på dagsordenen

Miljø- og energipolitisk udvalg har været stærkt optaget af at diskutere energireformer, herunder den lovreform af elsektoren, der blev indgået politisk forlig om i marts 1999. Navnlig aspekter som forsyningssikkerhed, reduktion af energiforbruget og CO2-udslip- pet, vedvarende energiformer samt forbruger- og samfundshensyn har indgået i debatten.
Desuden har landbrugets strukturudvikling og Vandmiljøplan II, med vægt på naturbevaring og -genopretning, været genstand for behandling i udvalget. Af andre emner skal nævnes affalds- og genanvendelse, trafik/transportpolitik og herunder en evt. fast forbindelse over Femer Bælt, genteknologi, fødevarer samt klimaproblematikken.
I november 1998 blev der på forslag fra udvalget gennemført en spændende politisk høring

om bæredygtigt velfærdssamfund. På det lokale og regionale plan arbejder udvalgets med
lemmer for at udbrede de socialdemokratiske synspunkter i den miljø- og energipolitiske debat samt i beslutningerne herom.
Udvalget har kontakt med miljø- og energiministeren, fødevareministeren, partiets medlemmer af Folketingets miljø- og energipolitiske udvalg samt Europa-Parlamentet og mødes også jævnligt med partiets medlemmer af miljøudvalgene i Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening.
Indspil til bedre uddannelser
Det uddannelsespolitiske udvalg har beskæftiget sig med især tre områder. Det drejede sig om folkeskolens 10. klasse, hvor udvalgets interesse ikke mindst var koncentreret om at styrke vejledningsindsatsen. I forbindelse med udarbejdelsen af partiets oplæg til forbedring af voksen- og efteruddannelserne var der tætte drøftelser af støtteregler, uddannelsesplanlægning, kvalificering af uddannelsestilbuddene og en særlig indsats til gavn for lavtuddannede.
Institutionsredegøreisen har også haft udvalgets interesse. Her er der bl.a. set nærmere på mulighederne for at styrke samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne, den fortsat kvalitetsudvikling og bedre sammenhænge i

uddannelsessystemet.

Større forståelse for forskning

Der sker meget inden for forskning og teknologi i disse år, og partiets udvalg har nøje fulgt regeringens og Folketingets indsats på området. Der har bl.a. været tæt kontakt til forskningsminister Jan Trøjborg og den politiske ordfører Lise Hækkerup.

Det er en central opgave for forsknings- og teknologiudvalget at fremme forståelsen for forskningen og dens vilkår, og udvalget arrangerer regionale møder om forskningspolitik. Der har været holdt et sådant møde i Sønderborg, og der er planlagt møder i Aalborg og København. Udvalget har sammen med partiets uddannelsespolitiske udvalg gennemført en meget vellykket konference om fremtidens struktur for de videregående uddannelsesinstitutioner.

Bidrag til seriøs flygtningedebat

Kommunerne overtog 1. januar 1999 den store opgave med integration af flygtninge m.fl. Og det er en opgave, der har optaget partiets flygtningeudvalg i årets løb.

Udvalget har bl.a. beskæftiget sig med flygtninges boligplacering og integrationsundervisning for familiesammenførte indvandrere. Der har været afviklet flere konferencer og møder med deltagelse af repræsentanter fra relevante ministerier og interesseorganisationer. Der har været og er tæt kontakt til indenrigsministeren.

Til flygtningeudvalget er knyttet to netværk. Det ene består af omkring 40 personer fra kommuner med særligt store koncentrationer af fremmede statsborgere, det andet er et interessenetværk med omkring 80 personer. Begge netværk har været indkaldt til møder og er blevet hørt i særlige spørgsmål.

På det seneste har udvalget arbejdet med mulighederne for en tættere information af politikere og medier om flygtninge og partiets holdninger og politik på området. Der er etableret et informationsnetværk, som følger debatten i den skrevne presse.

Tæt kontakt med kommunalpolitikerne

Det kommunale kontaktudvalg mellem regeringen, folketingsgruppen samt repræsentanter fra Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen og Københavns kommune holder månedlige møder, hvor større spørgsmål af fælles interesse drøftes.

Der er nedsat en arbejdsgruppe om vurderingsarbejdet. Den ventes klar med en rapport med udgangen af 1999.

Partikontoret modtager dagligt henvendelser fra kommunalpolitikere og partiorganisationen om fortolkninger af Den kommunale Styrelseslov, lokale styrelsesvedtægter og interne fortolkninger i landets kommuner og amter. Spørgsmålene kommer især fra partifæller, der sidder i mindretal i deres kommunalbestyrelse. Andre er udtryk for intern uenighed i partiets grupper eller mellem gruppens medlemmer og partiorganisationen.
Der er udarbejdet forslag til standardvedtægter, ligesom der er tæt kontakt til Indenrigsministeriet og andre ministerier med henblik på fortolkninger, der ikke umiddelbart lader sig løse på partikontoret. Rådgivningen er ressourcekrævende, men vigtig fordi den skaber basis for, at partiets folk kan gennemføre deres politiske arbejde.
For at styrke indsatsen på området er der i samarbejde med AOF/S-10 kurserne planer om
at styrke uddannelsen af kommunalpolitikere. Samtlige aktive i det kommunale netværk, der har deltaget i undervisning i partiet, er blevet spurgt, om de vil være undervisere på kurserne.
Stort internationalt partiarbejde
Den internationale indsats i partiorganisationen har især været fokuseret på det europæiske samarbejde. Efter det tyske valg i september 1998 er der nu socialdemokratisk deltagelse i 13 af de 15 regeringer i EU. For første gang i EUs historie er der socialdemokratiske ledelse i Bonn, Paris og London. I flere af landene er Socialdemokratiet i koalition med et centrumparti eller de Grønne, men 11 af statsministrene er socialdemokrater.
Det åbner mange muligheder for at videreføre og udbygge velfærdsudviklingen på europæisk plan. Og det er i dag et stort aktiv, at Socialdemokratierne over en årrække har opbygget det stærkeste internationale partiarbejde, der kendes. Rammen er De Europæiske Socialdemokratiers Parti (PES), der blev oprettet i 1992. Der holdes regelmæssigt uformelle partiledermøder, hvor man sætter dagsordenen for de europæiske topmøder. Der er tilsvarende opbygget tætte europæiske netværk for de fleste af resortministerier. Partierne udarbejder fælles udspil om beskæftigelsen og miljøet, debatoplæg og programmerne for Europa-parlamentsvalgene.
Vi deltager meget aktivt i PES-samarbejdet, både på partilederplan, med to

repræsentanter i hovedbestyrelsen samt i arbejdsgrupper. Beskæftigelsen er en mærkesag i PES, og her har den aktive danske arbejdsmarkedspolitik tiltrukket sig stor interesse.
Det nordiske samarbejde i SAMAK har i modsætning til, hvad mange tror, fået større betydning i lyset af tre af landenes medlemsskab af EU. Det gælder både på det koordinerende plan og i bestræbelserne på at præge den europæiske udvikling i en nordisk retning.
Der arbejdes på at styrke forbindelserne til partierne i de baltiske lande, Polen og socialdemokratiske grupperinger i Rusland (St. Petersborg og Kaliningrad).
Danmark overtog formandsskabet i SAMAK for en 3-årig periode fra 1. januar 1999. I partiet har vi taget initiativ til et manifest, som vil blive præsenteret på årsmødet i januar 2000. Her vil hovedlinierne for de kommende års virksomhed blive trukket op.
SAMAKs årsmøde i januar 1999 blev holdt i Danmark, og et af de vigtigste emner var globaliseringen. Ved en konference i efteråret 1998, som partiet også var vært for, blev der taget hul på den vanskelige, men nødvendige debat om fornyelsen af velfærdssamfundet.
Her står vi i de nordiske lande i en række henseender over for de samme udfodringer og kan inspirere hinanden, når svarene skal findes.
Det har i årevis været drøftet, hvordan arbejdet i Socialistisk Internationale kan fornyes. Der er et stort behov for socialdemokratiske svar på mange af de store internationale udfordringer, men dem kan SI i sin nuværende form ikke være med til at levere. Det danske parti spiller en vigtig rolle i bestræbelserne for at forny samarbejdet, og det er bl.a. på dansk initiativ, at der er en rapport herom på trapperne.
Den centrale opgave for partiets Europa-udvalg har været udarbejdelsen af et Europa-poli- tisk debatoplæg. Med henblik herpå er der blevet gennemført en række temadrøftelser med ministre og oplægsholdere udefra. Emnerne har bl.a. været udenrigs- og sikkerhedspolitikken, forholdet til udviklingslandene, Middelhavspolitikken, nærhed og demokrati, beskæftigelsen og udvidelsen af EU.
I det udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvalg har Kosovo-konflikten i sagens natur stået højt på dagsordenen. Forsvarsministeren har deltaget i denne debat. Udvalget har desuden haft møder med bl.a. repræsentanter for kosovo-albanerne og med Albaniens præsident Pandeli Majko, som på Socialdemokratiets foranledning

besøgte Danmark i juni 1999.
Blandt udvalgets andre initiativer har været konferencer om FNs fremtid, Socialdemokratiet og menneskerettighederne samt et weekend-seminar om dansk sikkerhedspolitik og Østersø-samarbejdet. Udvalget har fremsat udtalelser om Pinochet-sagen og om anvendelsen af ulandsmidler i forbindelse med støtten til Kosovo.
Efter beslutning i hovedbestyrelsen blev der i oktober 1998 etableret en kontaktgruppe om menneskerettigheder. Gruppen har gennemført en række temamøder med oplægsholdere udefra om bl.a. folkeretlige problemområder. På et senere tidspunkt vil der blive udarbejdet oplæg om særlige brændpunkter, bl.a. Balkan og Golfen samt om atomvåbenregimer. Det er tanken at indkalde gruppen med kort varsel, når internationale situationer tilsiger dette.
Mange partifæller deltager i det internationale arbejde. Der kan være tale om solidaritetsarbejde - fx indsamlinger i forbindelse med Mitch-katastrofen i Mellemamerika - og samarbejde med søsterpartier. Der er efterhånden etableret EU- eller internationale udvalg i alle amter.
Partiets projekt "Glade børn" fortsætter sit arbejde. Midlerne blev indsamlet i forbindelse med jubilæumskongressen i 1996. Der er givet støtte til gadebørn og vanskeligt stillede børn i Vietnam, Nepal, Rusland, Rumænien og Mellemamerika.

Partiet modtager løbende delegationer fra stort set hele verden, som især repræsenterer søsterpartier eller ligesindede partier.
Styr på partiets økonomi
Det økonomiske resultat for 1998 viste et overskud på 3.254.000 kr. mod et budgetteret overskud på 3 mio. kr. Resultatet er et udtryk for en meget bevidst økonomistyring. En stram styring er afgørende for, at partiet i de kommende år kan bevare et tilstrækkeligt økonomisk råderum.
Regnskabet - med dets lille overskud - kan umiddelbart se fornuftigt ud. Og man kan med nogen ret hævde, at et politisk parti ikke er sat i verden for at spare op, men tværtimod skal bruge alle sine ressourcer på aktiviteter til gavn for sine medlemmer og politiske mål.
Det forholder sig imidlertid sådan - og det er hovedbestyrelsen helt bevidst om - at partiets økonomi i stigende grad må indrettes efter, at partiet selv kan foretage

henlæggelser til løsning af større opgaver og kampagner samt til fremtidige valgkampe.

Partisekretær-posten på plads

Partisekretær Willy Stig Andersen, der i en periode tillige fungerede som leder af Det Faglige, Politiske Sekretariat, er blevet løst fra sidstnævnte opgave for at kunne koncentrere alle sine kræfter om jobbet som partisekretær.

Forberedelserne til arbejdsprogram 2000

På kongressen i 2000 skal partiets arbejdsprogram fra 1996 - "Fælles fremtid - fælles mål" - fornyes. Drøftelserne på temakongresserne i 1998 og 1999 om en række brede, velfærdsorienterede emner indgår i forberedelserne, ligesom der vil blive gennemført en særlig debat i partiorganisationen i direkte tilknytning til arbejdsprogram 2000.

Hovedbestyrelsen nedsatte i februar 1999 et arbejdsprogramudvalg med næstformand Lene Jensen i spidsen. Udvalget skal udarbejde udkast til det nye arbejdsprogram, der ventes udsendt til debat i partiorganisationen i december 1999. Udkastet skal bl.a. bygge på indspil fra partiets stående udvalg og folketingsgruppens S-udvalg. Desuden skal udvalget tilrettelægge et forløb, der sikrer reel mulighed for debat i partiorganisationen.

Der blev desuden nedsat et organisatorisk kongresudvalg, som skal komme med forslag til de lovændringer, der skal debatteres på kongressen i 2000.

Nyt principprogram 2004

Partiets nuværende principprogram - "Det nye århundrede" - blev vedtaget på kongressen i 1992. Hovedbestyrelsen har besluttet, at der på kongressen i 2004 skal vedtages et nyt principprogram. Derfor er der nedsat et udvalg med partiformanden i spidsen, der skal komme med forslag til, hvordan partiorganisationens lokale og centrale led kan indgå i formuleringen af det nye program. Målsætningen er at skabe grundlag for en langsigtet idépolitisk debat i partiorganisationen samt at give ideer til hvilke aktiviteter, der kan iværksættes i den forbindelse.

I første omgang koncentreres indsatsen om aktiviteterne op til kongressen i 2000. Det giver mulighed for at tilpasse forløb og aktiviteter omkring den mere tekstnære debat- og formuleringsproces efter 2000-kongressen. På det landsdækkende plan vil aktiviteterne koncentrere sig om to ting: Afviklingen af en række idépolitiske høringer og udarbejdelsen af et idépolitisk debatoplæg på baggrund afhøringerne.

Aktiviteterne vil samtidig være en partimæssig markering af det nye årtusinde.

Samarbejdet med fagbevægelsen

Efter at partiet og LO besluttede at løsne de formelle samarbejdsbånd, er der aftalt en række mere konkrete samarbejdsformer, som omfatter både de centrale, regionale og lokale led af parti og fagbevægelse.

Der er etableret et kontaktudvalg mellem LO og partiet, som mødes jævnligt.

Desuden mødes partiets ledelse årligt med socialdemokratiske forbundsformænd.

Partiets ledelse og fagministre inviteres jævnligt til LOs forretningsudvalgsmøder og til møder i de enkeltes forbunds ledelser for at orientere om aktuelle sager.

Tilsvarende inviteres faglige ledere til vigtigere møder i partiets forretningsudvalg og hovedbestyrelse.

På det regionale plan er der etableret fast mødevirksomhed mellem partiets og LOs amts- formænd, hvor sager af fælles interesse drøftes.

Samarbejdet mellem partiet og Det kooperative Fællesforbund er koncentreret i Idéforum. Det består af omkring 30 repræsentater fra partiorganisationen, kommunalpolitikere og kooperationen. Aktuelt arbejdes der med boligpolitik, udlicitering og mediepolitik.

Partikontoret tog for et par år siden initiativ til et samarbejde med "familiens" andre organisationer inden for kultur, idræt, oplysning, det humanitære område, ungdoms- og ældrearbejdet m. m. Kontakten - og dermed den gensidige inspiration inden for bevægelsen - vil blive fortsat.